

"EDINOST"

izhaja po trikrat na teden v šestih izdanjih ob **torkih, četrtnih in sobotah**. Zjutranje izdanje izhaja ob 6. uri zjutraj, večerno pa ob 7. uri večer. — Obojno izdanje stane: za jeden mesec . f. 1.—, izven Avstrije f. 1.50 za tri mesece . . . 3.— . . . 4.50 za pol leta . . . 6.— . . . 9.— za vsa leta . . . 12.— . . . 18.—

Naročnino je plačevati naprej na naročbe brez priložene naročnine se uprava ne ozira.

Posamične številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 3 nč., izven Trsta po 4 nč.

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

„V ednosti je moč“.

Volilna preosnova.

Bliža se dan, ko se zopet otvoro vrata državnozborske palače na Dunaju. In kedar-koli smo se zmislili na zopetni sestanek našega državnega zastopa v metropoli države avstrijske, spominjamo se tudi, hočeš nočeš, na najvažnijo stvar iz ostaline državniškega in ministerskega delovanja pokojnega grofa Taaffe-a: na vprašanje volilne preosnove.

Res je sicer, da ponavljamo le, kar smo že rekli ne vemo kolikokrat, ali treba vendar, da rečemo zopet in zopet: vprašanje volilne preosnove mora se rešiti, in vsaka vlada, ki bi hotela izogniti se temu vprašanju, se končno izpodtakne ob istem.

Koli kruto so se varale one sicer nasprotne si stranke, ki so se združile v svoji sebičnosti, da strmoglavijo moža, ki je, morda ne toliko iz ljubezni do svobode, nego veliko bolj v slutnji o stvarih, ki morajo priti, kar nenadoma in odločnim korakom stopil, pred blizo tremi leti, pred poslansko zbornico avstrijsko s pozivom: Preosnuj se, pomladi se, v duhu sedanje dobe! Rekli smo že, da grof Taaffe sam najbrže ni bil posebno navdušen za razširjenje volilnega prava v najširše mase, ali Taaffe je bil razumen mož in dober avstrijski patrijot. Razumen mož je vedel, da gorje onim, ki hote zaustavljati neprestano vrteče se kolo v razvoju človeštva, vedel je, da to kolo se zavrti preko onega, ki bi je hotel ovirati na njega potu. Avstrijski patrijot Taaffe pa je menil, da je bolje, da država sama, iz lastne volje, neprisiljena in o pravem času dovoli zahtevam sedanje dobe, nego pa da bi še le po hudih krizah in potresih privolila v to, v kar bi morala slednjič privoliti in kar mora priti.

Grof Taaffe se ni motil; vsi poznejši dogodki niso nič drugega, nego nepretržna vrsta dokazov, da rešenje vprašanja o volilni preosnovi je neizogibna zahteva sedanje dobe. Treba le primerjati postanek in konec koalicijske, oziroma ministerstva

Windischgraetzovega, da se uverimo, da je pravi obnemogli pritlikavec sleherni državnik, ki morda živi še v veri, da se mu posreči spraviti razdnevni red to vprašanje. V nasprotstvu do vsakorsnega razširjenja volilne pravice združile so se najmočnije stranke v trdno zvezo ali koalicijsko; ministerstvo Windischgraetzovo, ta izvršilni organ iste koalicijske, je imelo v zbornici za seboj ogromno večino — in vendar: kako žalosten je bil konec tej epizodi v parlamentarnem in konstitucionalnem življenju naše države! Uprav kričoč vzgled popolne obnemoglosti in brezuspešnosti je bilo ministersko delovanje najmarkantnije ličnosti v ministerstvu Windischgraetzovem: gosp. finančnega ministra Plenerja. Ves čas svojega parlamentarnega delovanja je ta mož, rekli bi, sistematično pripravljaj svet na čudeže, ki se bodo vršili, ko postane on minister, tako, da je res ves svet pričakoval epohalnih reform v finančni upravi države. In ta mož je doživel popoln fiasko, niti proračuna, redke slučaj v parlamentarnih državah, ni mogel privedi do svojega rešenja. Vse koalicijsko ministerstvo kakor da je bilo zvezano na rokah in nogah. Saj je bilo res zvezano po velikem vprašanju sedanje dobe — po vprašanju volilne preosnove. V resnici je hotelo pokopati to vprašanje, na zunaj pa se je delalo tako kakor da je hoče rešiti — in hiral je ta koalicijski sistem na svoji neiskrenosti. Z ozirom na volilno preosnovo bila je koalicijska podobna dolžniku, ki je moral podpisati menjico; a podpisal jo je s trdnim namenom, da jo prolongira, ko pride dan plačila. V tej borbi med lastno voljo in željo ter zahtevo časa je hiral in hiral in slednjič je vendar-le prišel v hišo neizprosni eksekutor. Koalicijska je prišla na boben.

Za kratko dobo par tednov dobili smo v osebi grofa Kielmansegga upravitelja tej konkurzni masi, dokler ni vse te koalicijske ostaline prevzel — grof Badeni.

V inventarju pa stoji zopet na prvem mestu — volilna preosnova. Tudi grof Badeni je zadal

V adventu je bilo. Takrat sta prišla stari župan in sin Anton k Vrabcu snubit Franico. Očetoma je ugajalo, materima tudi; Anton in Franica sta pa komaj prikrivala svoje notranje veselje. Doménili so se o doti, o bali, kdaj bode ženitovanje in kar je še družih tacihi potrebnih in nepotrebnih rečij.

Od takrat tekli so dnevi Antonu prepočasi; ure zdele so se mu meseci. Franici godilo se je isto. V obe hiši naselilo se je veselje in nabralo se dela čez glavo. Dobili so k hiši mizarja, čevljarja, krojača, šiviljo ter delali so, da je bilo kaj. Okrog vseh je hodila Franica in pela zadovoljnosti. Njene prijateljice obiskovale so jo vsaki dan in ponujale so se jej za družice, ona jih je bila pa tudi vesela. Ščebljanja ni bilo ne konca ne kraja.

Veseli so bili tisto leto Božični prazniki pri Vrabčevih, kakor tudi pri županovih. Takorekoč vsa vas se je radovala s temi dobrimi ljudmi. Sleherni dan je zahajal Anton k Vrabčevim in vsakokrat je prvo srečal Franico; je že tako naneslo to postrežljivo naključje. Vselej je imel Anton kaj veselega, kaj zabavnega povedati svoji nevesti. Srečna sta bila. Bosta pa li tudi v prihodnje?

Do novega leta je bilo vse urejeno in bala

takoj ob svojem nastopu častno besedo, da smatra volilno preosnovo svojo glavno nalogo — podpisal je menjico. Toda imajoči pred seboj v svarilo žalostno usodo koalicijske — je zatrdil takoj, da ne misli na prolongacijo, ampak da hoče biti točen plačnik; zagotovil je, da pride takoj po Božiču pred zbornico se svojimi predlogi o volilni preosnovi. Vse kaže, da hoče držati dano besedo vsaj v formalnem pogledu. Zatrjajo namreč, da je dotični načrt že izdelan po ministru-rojaku za Galicijo, dru. Rittnerju. Drugo vprašanje pa je, da-li nam Rittnerjevo delo tudi stvarno prinese to, česar pričakujemo: preosnovo volilnega sistema v smislu resničnega razširjenja volilnega prava. To je sedaj najvažnije vprašanje; ne le za one, ki zahtevajo zase političkih pravic, ampak tudi, in to za trenotek morda še v večji meri, za ministerstvo samo.

Avtentičnega besedila vladne podlage seveda še ne poznamo, a nekaj je došlo vendar le v svet preko Prage; a to ni baš nadbudljivo, kajti nosi na čelu znak — zadrege. Ministerstvo grofa Badenija bi menda hotelo prižgati jedno svečo stari krivičnosti dosedanjega volilnega sistema, drugo pa zahtevi sedanje dobe po modernšem urejenju volilnega prava. Na jedni strani hoče ohraniti dosedanje kurije — skupine kmečkih občin, mest in trgov in veleposestev z vsemi krivičnostmi in privilegiji — na drugi strani pa ustvariti novo kurijo se splošnim volilnim pravom. Združiti hočejo dva diametralno nasprotna si sistema.

Toda nam ni namen danes, da bi govorili o nenaravnosti takega združenja, ampak le par besed hočemo spregovoriti o načinu kakor bi hoteli urediti volitev v novi kuriji. Ta nova kurija bi volila 72 poslancev. Od teh bi volile n. pr. Dalmacija 2, Koroška, Kranjska, Gorica, Istra in Trst pa po jednega. V tej novi kuriji bi veljalo splošno volilno pravo, izvzemši hlapce in posle. Poslednji bi bili torej izključeni od volilnega prava, pač pa bi smeli voliti tudi vsi drugi, ki imajo že volilno pravico v dosedanjih kurijah. Ti poslednji bi imeli zopet

tudi že pripravljena. Ljudje so si pripovedovali, da take bale že dolgo ni bilo v naši vasi. Rokodelci so pobrali svoja kopita in hvaležnim srcem so zapuščali Vrabčevo hišo.

Kakor vsako leto, tako je bil tudi takrat prvi dan po novem letu somenj v bližnjem trgu. Ker je Anton močno nagovarjal na ženitev, odpravil se je oče Vrabec v somenj, da nakupi še potrebnih rečij. Franica je hotela z njim, v kar je Vrabec privolil. Anton pa je zapregel svoja dva vranca in drčale so sani proti trgu, da je bilo veselje. Ali mráz je bil, da je slina zmrzavala. Franica je bila na rahlo napravljena, kakor je slabost pri mladih ljudeh; tu na saneh pa jej je dajalo, da so šklepetali zobje; potožiti pa, da jo zebe, se je sramovala.

Drugi dan potožila se je materi, da jo glava boli. Tretji dan postalo je hujše in morala je v posteljo. Sedaj pa je bilo dela za skrbno mater. Kamilica, tisočcvetke in bezgovo cvetje kuhali so in Franica je morala zavživati čaj. Toda z vsakim dnevom hujšalo se je Franici stanje. Vseh je pričelo skrbeti. Anton pa je bodil žalosten in pobit okolo hiše, nobeno delo ga ni veselilo več.

Peti dan polotila se je Franice vročina v taki meri, da je bledla. Dekleta obiskovale so jo v strahu za njeno zdravje in tolažile jo na vse

PODLISTEK.

Nevesta.

Črtica. — Sp. Srečko.

Lepa je bila, to vam pravim. Velike modre oči, rudeči mali ustni, napeta, vedno blede lica; okrog ušes pa so se jej vili rumeni kodri, da je bila v istini krasna ta Vrabčeva Franica. Vse jo je rado imelo, mlado in staro; to je pa tudi zaslužila v polni meri. Tiha, pohlevna, prijazna, postrežljiva in pobožna; s kratka: imela je toliko lepih lastnostij, da jej ni bilo para med našimi dekleti.

Ko jej je bilo osemnajst let, uganile so njene tovaršice, da sta si prav dobra prijateljca z županovim Antonom, to se pravi, da sta se rada gledala, rada srečavala in rada govorila med seboj. Če sta prišla v dotiko, čutila sta se srečna in Franici so lica rudela, da je bila še krasnejša. Nikdo jima ni zavidal te sreče. On poštenega očeta dober sin, neizprijen (česar je dandanes težko dobiti), obče priljubljen, ni imel nasprotnikov, pač pa veliko prijateljev. Vedelo se je tudi, da stari župan premore nekaj tisočev, Franica pa tudi ne pojde prazna od hiše. Vsem je bilo po volji, da postaneta Anton in Franica kdaj mož in žena.

dvojno, oziroma trojno volilno pravo: voliti v skupini kmečkih občin, ali mest in trgov, ali veleposelstva, potem pa tudi v tej novi kuriji in vrhu tega nekateri še v trgovinskih zbornicah. Nejednakost med posamičnimi volilci glede na uživanje volilnega prava bilo bi še bolj kričeče, nego je bila dosedaj. Pa še druga nejednakost bude med volilci nove kurije: nekateri bodo volili direktno, drugi zopet potom volilnih mož. Torej tudi staro krivico nedirektnih volitev hočejo prenesti v novo kurijo za jeden del volilcev. S tem bi bilo zopet in vnovič potrjeno načelo razvrščanja državljanov v prvo in drugo vrsto.

Slednjič treba še pomisliti, kolike težave nastanejo v volilno tehničnem oziru posebno tam, kjer naj bi vsa kronovina volila po jednega poslanca. Že v sedanjih volilnih okrajih se posamični okraji težko sporazumejo za jednega in istega kandidata — kajti povsodi igrajo važno vlogo lokalni interesi —, kolika zmešnjava bude še le, kjer bodo celi kronovini voliti jednega poslanca, kakor n. pr. na Krausjem s pol milijona duš na obsežju 10.000 kvadratnih metrov!

Ako je torej načrt Rittnerjev res tak, kakor so nam sporočili iz Prage, potem smemo reči že danes, da isti nikakor ne pomenja definitivnega rešenja volilne preobnove, ampak le poskus v dosegu nekakega kompromisa med staro krivico in novimi zahtevami. To pa je tako nemogoče, kakor je nemogoče združenje ognja z vodo. Zato pa gojimo malo vere, da bi se zbornici posrečilo popraviti Rittnerjev načrt v toliko, da bi se zadovoljili oni, ki nestrpnost trkajo na vrata parlamenta, zahtevajoč svoja politična prava. In grof Badeni naj se nikar ne vara, tudi zanj velja resnica: kdor hoče rešiti to vprašanje, ta mora pogumno roko odpraviti neopravičene privilegije, podedovane iz prejšnjih dob nejednakosti med posamičniki in stanovi. Nekdaj so bile vsaj nekoliko opravičene take razlike, ko širše mase niso imele takih dolžnosti do države (zlasti glede krvnega davka) kakor dandanes; danes pa nam pravijo, da smo vsi jednaki pred zakoni!

Borba za slovensko šolo v Gorici.

Interpelacija

poslanec dr. Aleksija Raf. Rojca in tovarišev do Njegove Vзвишенosti gospoda predsednika ministrskega sveta.

Slovenski roditelji v Gorici, ki zahtevajo javno ljudsko šolo s slovenskim učnim jezikom, podpisali so prošnje na veleslavni c. kr. deželni šolski svet in na visoko c. k. ministerstvo za bogočastje in uk leta 1890., 1892. in 1893. s posamičnimi svojimi imeni, večinoma celó pred notarjem. Pri vseh naslednjih pritožbah in utokih podpisovala sta samo dva roditelja v imenu drugih; pooblastilo zagovorniku pri c. kr. upravnem sodišču podpisal je celó samo dr. Rojca kot zastopnik roditeljev; nikoli se ni dogodilo, da bi bil kdo

mogoče načine, da v kratkem ozdravi. Franica pa je molčala.

Ko je bolezen le hujšala, poklicali so je zdravnika. Ta pa je kimal in kimal, ter izrekel malo tolažilive besede: Mogoče, da ozdravi. Poslal je zdravil, pa vse zaman. Pri Franici bati se je bilo najhujšega.

Dubovni gospod so prišli in prinesli Franici sv. popotnico. Da ste vi takrat videli Franico, sam angelj, to vam pravim.

Bolnici je stanje hujšalo od dne do dne, naposled so vsi obupali. Ubogi Anton!

Neko jutro je bilo, sredi predpusta, po jako viharji noči, ko je Franici nekoliko odleglo. Vsi domači so bili veseli in tudi Anton je bil poleg. Tedaj pa se je vsklonila Franica na postelji, prišla Antona za roko in ga nagovorila: „Anton, nama ni usojeno, da bi uživala zemeljsko srečo skupno“; oddahniti se je morala, tako je bila slaba, in potem je pristavila: Jaz umrem, ti pa bodi srečen — srečen in moli za-me...!“

Omahnila je in uprla oči v strop. Prsi pa so se jej dvigale, kakor bi jih hotelo raznesti.

Anton je bilo, kakor da ga kdo davi; besedice ni spravil iz grla, pač pa sti prilezli v oči dve solzi, ostali na njih in se lesketali, kakor dva svetla bisera.

zanikal, da so dotičniki opravičeni vlagati vsakršne vloge v tej zadevi. Tega tudi ni mogel nikdo zanikati, kajti vsak podpisanec na prej omenjenih prošnjah je za se in posebi opravičen do vseh korakov, ki se mu zdijo potrebni v tej šolski zadevi.

Ta opravičenost je še jasnejša, odkar je c. kr. upravno sodišče dne 26. junija 1895. razsodilo, da mestna občina goriška jo dolžna dati slovenskim roditeljem in njih zastopnikom javno ljudsko šolo, katero se zahtevali za svoje ali sebi izročene otroke.

Od tistega časa ima vsakdo, ki je podpisal prošnje, na katere je sledila navedena razsodba upravnega sodišča, neoporečno pravico, zahtevati od državne uprave, da izvrši omenjeno razsodbo, če treba tudi eksekutivnim putem, ter trditi in varovati svoje iz one razsodbe in dotičnih zakonov izvirajoče pravice v vsakem trenotku in nasproti vsakateri upravni in šolski oblasti. Državne oblasti, med katere se šteje tudi veleslavni c. k. deželni šolski svet, imajo pa sveto dolžnost, kateri se ne morejo izogniti, da raznovrstne vloge sprejemajo in rešujejo ter da varujejo in branijo pravice šibkih in zatiranih nasproti mogočnim krivčnikom, ki zadržujejo in teptajo pravico, ki skušajo celó oblasti strahovati, da bi se zdale in zamenarile svojo dolžnost.

Ko je postalo šolsko vprašanje resneje, sešli so se slovenski roditelji goriški, dne 24. novembra 1895. in 5. januarja 1896. v zaupnem shodu, katerega se je udeležilo vsakokrat nad 300 roditeljev, da so se skupno posvetovali o korakih, ki so se jim zdeli potrebni v dosegu ljudske šole, katera jim je prisojena.

S tem, da so se roditelji združili, niso zgubili pravice, katere so posamični imeli do slovenske šole vsled zakonov in razsodbe upravnega sodišča. A v namen, da bi si delo olajšali, pomnožili so število svojih zastopnikov s tem, da so imenovali pri shodu dne 5. januarja še nekatere moše, da v imenu vseh pri shodu zbranih, branijo koristi slovenske ljudske šole v Gorici v trdem boju proti mestni upravi, ki se trdnovratno upira vsemu kar more biti slovenski ljudski šoli v korist, dokler more.

Izvoljenci ne potrebujejo od slovenskih roditeljev goriških nikakih pooblastil, da smejo zahtevati točno in postavno izvršitev omenjene razsodbe upravnega sodišča, ter da tirjajo, naj dotlej mesto goriško plačuje stroške za pouk slovenskih otrok, ker v to je vsakdo izmed njih po sebi popolnoma oproščen in legitimovan.

S tem, da so izvoljenci sprejeli častno volitev ter naslov „šolskega odbora“, niso zgubili pravic, ki jim pristojajo kot pojedincem, ter je „šolski odbor“, ki znači množino pojedincev, opravičen v vse to v šolski zadevi, v kar so opravičeni njegovi člani.

Šolski odbor je bil izvoljen pri zaupnem shodu slovenskih roditeljev dne 5. januarja ter je bil koj naznanjen vladi. Dne 6. januarja izplačalo je

„Franica umira!“, kriknila je mati, „blagoslovljeno svečo sem iz sv. Višarij!“ Mati sama ni imela tolike moči, da bi prižgala svečo.

Anton opotekel se je na skrinjo, stisnil glavo med pesti in solze srčne žalosti so kapale na tla. Stara teta pričela je moliti rožni venec, drugi za njo. Franica pa je zrla nepremakljivo, dihala počasno, hripavo in pretrgoma.

Hkratu se je stresla in pričela blesti: „Mati — že prihaja — on — glejte — o kako — je lep — ženin moj. — Kje so — kje so — družice — oh on — je tu ženin moj.“

Vsi so se ozrli na njo. Franica je dvignila glavo po koncu, a omahnila je nazaj in njena čista duša ločila se je iz nje deviškega telesa.

V sobi je nastal jok, da se je moralo tresti v človeku srcé.

Oh in na mrtvaškem odru, tam je bila še le lepa!

Pogreb je bil veličasten. Družice so stopale pred krsto z venci v roki, na kratki pase je lesketal najlepši venec v jutranjem solnci mrzlega predpusta.

Anton se je svečano zarekel, da se ne oženi nikoli.

Tako lepe neveste pa ni bilo v naši vasi že dolgo, dolgo ne...

c. kr. okrajno glavarstvo polumesečno podporo slovenski zasebni ljudski šoli v Gorici in jeden prejemalcev podpisal je dotično potrdilo na izrečno zahtevo vladnega zastopnika kot podnačelnik „šolskega odbora“, kateremu se je izročila dotična podpora. Dne 13. januarja sporočil je šolski odbor o priliki, ko je prosil nadaljno podporo zasebni šoli, veleslavnemu c. kr. deželnemu šolskemu svetu svojo izvolitev in svojo nalogo, ki obstoji posebno v tem, da zahteva ustanovitev slovenske javne ljudske šole v Gorici na primernem mestu v najkrajšem času, ter skrbi, da dotlej otroci ne ostanejo brez pouka in da se v ta namen ohrani začasna zasebna šola, za katero sprejemajo radodarne doneske. V drugi vlogi istega dne pritožil se je radi italijanskih lepakov, s katerimi je bilo naznanjeno vpisovanje v slovensko ljudsko šolo, ter je prosil, naj se dotični rok podaljša. Z ozirom na lepake razsodil je c. k. deželni šolski svet po izpovedi dotičnega poročevalca v navzočnosti več članov šolskega odbora, v smislu državnega temeljnega zakona in rok se je podaljšal na ta način, da se je vpisovalo še naslednjo nedeljo 19. t. m.

Dne 14. t. m. pritožil se je šolski odbor pri c. k. dež. šolskem svetu radi postopanja mestnih uradnikov pri vpisovanju otrok dne 13. in 14. januarja. Dne 15. januarja odposlal je načelnik šolskega odbora c. kr. namestniku v Trst v tej zadevi naslednjo brzojavko:

Excellenz von Rinaldini Statthalter
Triest.

Vorgehen des Stadtmagistrates bei Einschreibung slovenischer Kinder für öffentliche Volksschule der Exkaserne ist ein solches, dass es grössten Unwillen bei allen beteiligten Eltern hervorruft. Haben gestern und vorgestern schriftliche Beschwerden an Landesschulrath abgesendet. Bitte dringend um sogleiche Abhilfe.

Alfred Coronini
na katero je dobil sledeči odgovor brzojavnim potom:

Graf Alfred Coronini

Görz.

Statthaltereirath Czermack wird heute in Görz über erwähnte Beschwerde erforderliches veranlassen.
Statthalter.

Vsled tega brzojavnega odgovora šli so člani šolskega odbora še tisti dan k imenovanemu namestništvemu svetovalcu, ki jim je obečal, da jim dopslje rešitev na pritožbo radi lepakov prav gotovo koj, ko se vrne v Trst.

Dne 16. januarja vročila sta člana šolskega odbora imenovanemu namestništvemu svétniku osebno dve pritožbi, kateri je sprejel brez ugovora.

Dne 19. januarja pritožil se je šolski odbor radi nezdravih prostorov v Katinelijevi vojašnici in 20. januarja drugič radi zavračanja slovenskih otrok pri vpisovanju. Prvo vlogo rešil je c. kr. dež. šolski svet brzojavnim potom in ekspresnim pismom ter naročil načelniku mestnega šolskega sveta, kaj mu je storiti.

Deželni šolski svet je torej sprejemal in reševal vloge šolskega odbora ter dejanski priznaval njegov obstaj in daje opravičen potegovati se za pravično stvar.

Zato je imenovani šolski odbor osupnel, ko je dobil pismo rešitev na pritožbo od dne 15. januarja radi predlaganih začasnih učnih močij na slovenski javni ljudski šoli, in ko je videl, da je njegova vloga ovržena — četudi stvarno sprejeta — in sicer a limine, češ, da šolski odbor ni legitimovan za pritožbe v tej zadevi.

Šolski odbor je takoj spoznal, da to je uspeh onega člana deželnega šolskega sveta, ki rabi od prvega početka naprej svojo učenost in zgovornost v to, da ovira in zavlačuje ustanovitev slovenske ljudske šole v Gorici, ter da deželni šolski svet se je postavil v nasprotje s svojim prejšnjim postopanjem, ko je sprejel teorijo spretnega odvetnika.

Zastopnika slovenskih roditeljev vložila sta v isti zadevi utok pri deželnem šolskem svetu že 22. novembra 1895. Tedaj jima dež. šolski svet ni zavrnil utoka, marveč jima ga je rešil z odlokom od dne 23. decembra 1895. št. 1210. Ako sta bila zastopnika prvič legitimevana za utok, kar sta bila brez dvojbe, se jima ne more zanikati ta pravica drugič.

Zato stavljajo podpisani do Njeg. Prevzvišenosti gospoda predsednika c. kr. ministerskega sveta naslednja vprašanja:

Ali je Njegova Vzvišenost voljna potrebno ukreniti, da se pouči veleslavni c. k. dež. šolski svet za Goriško in Gradiško:

1. da vsak, ki je podpisal prošnje, na katere je sledila razsodba c. kr. upravnega sodišča od dne 26. junija 1895. št. 3253., je opravičen zahtevati, da državna uprava to razsodbo izvrši v zmislu obstoječih zakonov in naredeb in, če treba tudi eksekutivnim putem na podlagi državnega temeljnega zakona od dne 21. decembra 1867., drž. zak. št. 145.?

2. da ta pravica pristojna ne le pojedincem, ki so prošnje podpisali, marveč tudi vsem njim ali več njih vkup, ki so združeni bodisi na ulogi s svojimi podpisi, bodisi pri zaupnem shodu s svojo navzočnostjo, bodisi v „šolskem odboru“, ki so ga volili in naprosili, da varuje koristi slovenske šole v Gorici, oziroma da zahteva izvršitev zgorej navedene razsodbe upravnega sodišča?

3. da torej veleslavni c. kr. deželni šolski svet je dolžan sprejeti in reševati uloge rečenega „šolskega odbora“ v zadevi slovenske ljudske šole v Gorici in da jih ne sme a limine zavračati?

V Gorici, 28. januarja 1896.

Politiške vesti.

V TRSTU, dne 4. februvarja. 1896.

Deželni zbori. Včeraj je imel deželni zbor istrski svojo deseto sejo. Na dnevnem redu je bilo poročilo finančnega odseka o gradnji železnice Trst-Poreč-Kanfanar. Deželni zbor je sklenil, da je naložiti deželnemu odboru, naj stopi v pogajanja z interesovanimi občinami, kako nabrati prispevek 700000 gld., ki ga je bil odobril deželni zbor že v letu 1894. Vlado pa je naprositi, da že v prihodnji predlogi o gradnji železnic preskrbi za to železnico. O predlogu dra. Laginje radi popolnjenja cestne mreže v Istri prešli so na dnevni red, češ, da na nekatere zgradbe se že misli, druge so pa neizvedljive iz finančnih ozirov. Slednjič so vsprejeli predlog posl. Cancianija, naj bi se limitomnožina soli povišala na 10 kilogramov.

V deželnem zboru nižjeavstrijskem naznanil je namestnik v imenu vlade, da takoj po snidenju državnega zbora predloži vlada zakonski načrt za združno organizacijo kmetovalcev. Po tem se bodo po možnosti poštevale gospodarske posebnosti pokrajin in bode še posebno izraženo avtonomistiško stališče.

Vedno niže pada glasilo tukajšnjih milijonarjev! Danes je prilezlo tako nizko, da se že ne sramuje več nobenega sredstva. Mi menimo vsaj, da znači to že vrhunec brezvesnosti, ako list, ki se ponša se svojimi zvezami, pri takih odnosajih, kakoršni so v Trstu, žali na infamen način dinastiški čut večine prebivalstva, predbacivši mu nezvestobo do vladarja in domovine. List, v katerem govoré na vseh koncih in krajih, da uživa podporo, prihajajočo iz žepov avstrijskih državljánov, ta list je brezobrazen dovelj, da očita avstrijskim Slovanom, da dobivajo svoja navodila iz — Peterburga. Nikdar nismo tajili in tudi danes ne tajimo, da gojimo simpatije do velikega naroda ruskega, ali v obraz smemo pljuniti onemu, ki se drzne trditi, da smo kedaj, kraj vseh teh simpatij, le za jeden sam hip pozabili na dolžnosti do svojega vladarja in svoje domovine! Tukajšnji „Mattino“ trdi namreč — po rimskem „Fanfulla“ — da avstrijski Slovani dobivajo svoja navodila iz Peterburga. In ta list, ki se ponša se svojim avstrijstvom, nima niti jedne same besede, da bi primerno zavrnil tako gnusno klevetanje, naperjeno proti lastnim, poštenim sodržavljanom. Ne, takega poštenja niti ne zahtevamo od „Mattina“, ali škandal je to, da še z vidno slastjo ponatiskuje taka — lopovstva. Le tako naprej; samo ne pozabite, da pride dan obračuna!

Italija v Afriki. Italijanska vlada še vedno molči o tem, kar se je izvestno te dni dogajalo v Eritreji, kajti bržkone ugodnih vestij nima sporočiti, novih porazov pa iz lahko umevnih vzrokov ne mara objaviti, dokler ne bode v to prav prisiljena. Zasebna poročila trdijo, da se je zganil Baratieri s svojo vojsko, ne povejo pa, kaj je ukrenil. O

gibanju Šoancev in Menelikove vojske je zopet vse tiho. Nekateri resnobni italijanski listi sodijo, da vlada ne izda nikakoršnih poročil, dokler ne bode mogla javiti konečnega vspeha — ali pa, kar mislimo mi — poraza.

Korespondenčni zavod javlja včerajšnjega dne iz Massave: Menelik je izpustil na svobodo ujete italijanske častnike. Isti so dospeli zdravi v italijanski tabor. A naš „Indipendente“ je baš včeraj izbruhal svojo jezo na Menelika, češ, da je isti postopal perfidno, hinavsko, nasproti Italijanom. In vendar ta „perfidni“ Menelik ne le ni strel Gallianove peščice vojakov, ampak je sedaj izpustil celó ujete častnike! Po našem menjenju je to postopanje velikodušno do take mere, do kakoršne se Italijani niti vspeti ne znajo. Kako bi pa človek označil postopanje Italijanov, ki so tri abesinske prince iz Švice zvabili na svoja tla ter jih še dandanes smatrajo svojimi jetniki? To je bržkone „državna modrost“ in previdnost, ali pa je perfidija, kakor si je gorše ne moreš niti domišljati.

V Rimu se je včeraj razširila govorica, da je odločilna bitka že bila. To je zeló verjetno, toda na temelju samih ugibanj ni možno sporočiti kaj dejanskega. Razni, bržkone najeti ljudje stelpijo občinstvo zatrdilom, da Italijani v kratkem zasedejo deželo Harrar na jugu Abesinije. Jako lahkovoren mora biti ta, ki veruje kaj takega. Verjetnejši je, da v kratkem poženó Abesinci in Šoanci Italijane in njih nebodijetneba kulturo iz svoje zemlje.

Različne vesti.

Škof Josip Juraj Strossmayer slavi danes 81letnico svojega življenja, posvečenega Bogu in narodu. Tega za Slovanstvo imenitnega dne spomniti se hočemo nekoliko obširneje v prihodnjem izdanju.

Imenovanje pri financ. Konceptni vezbenik pri tukajšnjem finančnem ravnanstvu, Josip Terpin imenovan je finančnim koncipistom.

Nov zdravnik. Zdravnik dr. Rikard Sonz dobil je dovoljenje, da sme v tržaški občini vršiti zdravniško prakso.

„Mednarodnost“ na južni železnici. Prijatelj našega lista nam piše iz Trsta: Te dni bil sem nekje na Krasu po opravkih. Izvršivši svoja opravila, vstopil sem zvečer na železniški postaji Nabrežina v Dunajski brzovlak. V prvem oddelku dotičnega voza bila sta samo dva tujca, menda mož in žena. Zrla sta na razsvetljeni perón. Baš ko sem šel mimo njiju, čul sem nehoté, ko je gospa vprašala gospoda po italijanski: „Kaj smo še v Italiji, ali smo že v Nemčiji?“ — „Zakaj vprašaš to?“ — „Glej, tu so napisali italijanski in pa tudi nemški!“ . . . Zbodlo me je v srce. To sicer najivno vprašanje bilo je žalibog le preveč opravičeno, kajti zastoj se oziraš po železniški postaji takozvane „narodne“ Nabrežine po slovenskem napisu. (V isti „narodni“ Nabrežini videl sem mimogredé celó velikansk, rdeče tiskan lepak, ki vabi v Trst k neki „Festa di ballo.“) Vstopil sem v drugi oddelék železniškega voza. Tam sem bil po naključju sam. Vprašanje one tuje gospé mi kar ni hotelo iz glave. Da pridem na druge misli, kratil sem si čas s tem, da sem si nekoliko podrobneje ogledal razna železniška oznanila, svarila itd., razobešena po vozu. Nadejal sem se, da vsaj tu zasledim kako slovansko besedico, kajti južna železnica teče lepo številó kilometrov po slovanski zemlji. Novo presečenje! Oglasi (svarila) so tiskani v madjarskem italijanskem, nemškem, da celó v francoskem in angleškem jeziku — o hrvaščini ali slovenščini niti sledú. Žalostno sem sedel. Kar sem opazil meni vstric na steni neko novo iznajdbo za regulacijo toplote. Nad to pripravo bleščala se je železna plošča z napisom: „Hideg Meleg“ in takoj spodaj: „Kalt Warm“. Kaj vraga, mislil sem si, mar so Abesinci ali Šoanci prodrli preko Italije že v Avstrijo in si osvojili južno železnico, ne da bi jaz kaj znal o tem? Kajti vedite, gospod urednik, jaz se čisto nič ne pečam s politiko in v svoji najivnosti sem si mislil: Hideg Meleg je abesinski ali pa šoanski jezik, kajti vedite, razven svojega materinega jezika umem samo nekoliko nemški in laški. Umevno pa bi bilo, da Abesinci

ne bi marali uvesti na južni železnici jezika svojih poraženih nasprotnikov; rajše nemško, ker je ista baje v Avstriji „štatssprahe“. Baš, ko sem takó modroval, vstopil je železniški revizor v voz, kjer sem „študiral“ oni „Hideg Meleg“. Njega sem prosil, po slovenski, pojasnila, koji jezik je to. V odgovor me je vprašal: „Šprehen zi tajč?“ Na mojo skromno pritrditev, da razumim nekoliko besed nemški, rekel mi je (seveda po nemški): „Saj to razume vsak otrok, da je „Hidek Meleg“ — madjarski!“ Morete si misliti, kako sem zazijal! Vse moje kombinacije bile so torej zgrešene, hudo zgrešene. Presenečen sem zajecjal: „Zakaj pa madjarski, tu na južni železnici?“ Mož se je prav neuljudno odrezal (skoro, da mi ni rekel „tepec“): „Zato, dragi moj gospod, ker naši vagoni prihajajo tudi na Ogersko!“ — „Na Hrvatsko in Slovensko pa ne?“ — „Ej, dragi moj, kdo govori ta jezik! Daleč bi prišli, ako bi hoteli tudi v take m jeziku razglášati“ (!!) — Kaj pa angleški in francoski?“ — „To pa sta — mednarodna jezika!“

Basta!

„Mattina — dopo mezzogiorno“ V predpustni dóbi smo, malone sleherni večer so plesi in druge veselice, sedaj tu, sedaj tam. In marsikojá ljubezniva deva želi čitati naslednjega dne v časnikih, kako je bilo na tem ali onem plesu, katerega se morda ni mogla udeležiti, še bolj pa želi poročila o plesu, na katerem je bila prisotna, da more kritikovati večó ali manjšo natančnejšo častnikarjev. Ubogi častnikarski poročevalci morajo zatorej izgubiti marsikojó noč — „v službi“ na plesu. Ker pa človek ni stroj iz železa in jekla, mora vendar leči k počitku, da more naslednjega dne bistre glave vršiti svojo dolžnost. Nihče se ne sme zatorej čuditi, ako tak „hlapec častnikarstva“ včasí nekoliko zaspi, da kojikrat sladko sanja do poludneva. Ako se probudi v kruto vsakdanje življenje, prav lahko se mu pripeti, da se mu „poméša koledar“, da si misli: rano jutro je, dasi je že odzvonilo poludne. Mož mora seveda v tej zmoti pričeti svoje častnikarsko delo, „loviti“ novice in pisati poročila za list. In tako in nikakor drugače bilo je mogoče, da je sporočil nek vesten poročevalec lista „Adria“ v današnji številki o včerajšnjem poskušenem samomoru (Glej vest o tem na drugem mestu našega lista), da je ubogi Stafuzza skočil v morje „Ieri mattina dopo mezzogiorno“, to je: včeraj zjutraj popoldne! Kakor smo omenili gori, hotel je „reporter“ s tem sicer nenavadnim izrazom reči: za ostali svet menda je popoldne, a zame je še-le jutro, ker sem komaj ustal. Istega menehja bili so bržkone tudi drugi gospodje okolo „Adrie“, kajti drugače ne bi bili pustili na svetlo take „frazze“, ki nekako osvitlja „predpustno“ zaspanost gospodov pri „Adriji“.

Učiteljstvo slovenske šole pri sv. Jakobu priredi primerno šolsko veselico prihodnji mesec v slovo ob odhodu g. M. Kamuščiča, voditelja na tem zavodu. Dan in vsopred se naznanita o svojem času. To naznanjamo že danes prijateljem naših slovenskih zavodov v Trstu.

Pevsko društvo „Vesela“ v Šklednju priredi prihodnjo nedeljo, dné 9. t. m. v dvorani restavracije „Panorama“ v Šklednju veselico s plesom. Vspored veselici objavimo prihodnjič. Za danes omenimo le, da je „Vesela“ jedno izmed najmočnejših naših domačih pevskih društev; isto sodeluje rodoljubno, kjerkoli je treba nastopiti s slovansko pesmijo. A tudi za svoj lasten razvoj žrtvuje marsikaj, nedavno zasnovalo si je celó lastni tamburaški zbor. „Vesela“ vredna je torej vsestranske podpore in radi tega nadejati se je obilne udeležbe na veselici vrlih „Veselilašev“.

Pevsko društvo „Hajdrih na Proseku“ vabi na veselico, katero priredi v nedeljo dné 9. t. m. v prostorih g. Marina Lukša. Vspored: 1. G. Eisenhut: „Krasni spol in ljubav“, možki zbor. 2. G. Eisenhut: „Na Savi“, možki zbor. 3. Eisenhut: „Uspavanka“, četverospév. 4. Iv. pl. Zajc: „Hrvaticam“, možki zbor s samospévom basa. 5. Igra „Damoklejev meč“, burka v jednem dejanju. 6. Ples. Vstopnina k veselici za osebo 20 nč., se-deži po 10 nč., k plesu za gospode 1 gld. — Začetek ob 6. uri zvečer. — Med posameznimi točkami, kakor tudi pri plesu svira oddelek vojaškega orkestra (14 môž) pešp. št. 87. — K obilni udeležbi vabi

ODBOR.

Pogrebno društvo v Rojanu bode imelo svoj občni zbor prihodnjo nedeljo ob 11. uri predp. v gostilni g. Josipa Katalana „Pri dvanajstih murvah“. Dnevni red kakor po navadi.

Vabilo k plesni veselici prostovoljnega gasilnega društva v Vipavi. Vspored: 1. Ples. 2. Med odmorom: Petje. 3. Srečkanje z mnogovrstnimi dobitki. Vstopnina 1 gld. Svira sekstet na lok. Veselica se bode vsila v hôtelu „Adria“ dne 9. februarja. — Ker je čisti dobiček namenjen za napravo gasilnega orodja, se torej preplačilam ne stavljajo meje. — K obilni udeležbi vabi Odbor.

Ples trgovskih pomočnikov. Velikim zadovoljstvom smo bili pozdravili prva znamenja, da se je jelo gibati tudi med mladino našega trgovskega stanu. Ako bi bili toliko nespametni, da bi hoteli nositi vodo v morje, jeli bi naglašati, kolike važnosti je trgovski stan tu v Trstu. Ker pa je to vsakemu znana notoriška istina, nam ne preostaja drugzega, kakor da še enkrat opozorimo na nujno potrebo, da si tudi mi Slovenci vzgojimo narodno zaveden trgovski stan. Zato pa smo živim zanimanjem pričakovali letošnjega plesa — ta prvi korak organizacije naše mladine iz trgovskega stanu, a danes beležimo rodoljubnim zadovoljstvom, da se je ta prvi poskus posrečil toli izborno, da moramo iz vsega srca častitati dotičnemu odboru. V krasni, narodnimi zastavami odičeni dvorani gledališča „Rossetti“ zbrala se je lepa družba v lepo zares domačo, slovensko zabavo. Vsi smo bili prav zadovoljni. Naši trgovski mladeniči so dobili dokaz, kolikimi simpatijami sledijo zavedni Slovenci njih ustajenju iz narodnega mrtvila. Le dosledno naprej, kajti sedaj imajo dokaz o svoji zmožnosti za samostojno organizacijo v prospeh trž. slovenstva. Po letošnjem prvem vspehu sodimo precejšnjo gotovostjo, da postane trgovski ples prava narodna ustanova, ki najde krepke podpore tudi pri onih starejih trgovcih, ki menda letos še niso imeli prave vere...

Živel naš mladi vzbujajoči se naraščaj iz trgovskega stanu! Živel ta novi člen v naši narodni organizaciji!

Pri velikem plesu „Del. podp. društva“ daroval so sledeči gg. Ekselencia vitez Rinaldini 15 gld., baron Pavel Ralli 5 gld., Lovetto c. in kr. general major 5 gld., Gašpar Kastelic v Materiji 5 gld., Ivan vitez Nabergoi 3 gld., „Hrvatsko-slovenski klub“ v Poreču 5 gld. Karol Dejak, c. in kr. dež. sodn. svetovalec 3 gld., Pogorelec Anton posestnik 2 gld., Turk Josip posestnik 3 gld., Kosovel Valentin 1 gld., Dr. Mandić Fran 3 gld., Veteransko društvo, Rodbina Truden, Dr. C. Fiocchi in rodbina Mankoč po 5 gld., Dr. Gregorin in Živic Matej po 3 gld. Vatovec Iv. Marija, Vučković, J. Sotler, in Iv. Prelog po 2 gld., Jakob Šnebel, Perko, Kerže, Dr. Pretner, N. N., Kalan, Kovač, N. N. in N. N. po 1 gld. Vrabec, N. N. in Čudvot po 50 nč. N. N. 20 nč.

Tržaško podporno in bralno društvo je prejelo povodom svojega letošnjega velikega plesa nastopna darila, oziroma preplačila: C. kr. namestnik vitez Teodor Rinaldini, Slav. borzna deputacija, vodstvo „Economia“, g. Hagikosta po 20 kron; g. dvorni svetovalec c. kr. predsednik deželnega sodišča Miha Urbancich, baron Reinelt, slav. vodstvo „Lloyda“, g. Kovačević Ivan, Gentilomo Oskar, Kalister Fran, Albori Ivan po 10 kron; c. kr. svetnik deželnega sodišča Trnovec Bogdan, deputacija „Delalskega društva“, Kvas Anton, Lenček Urban, Šabec Ivan po 6 kron; g. Truden Miha, Kocjančič Josip, Klemenc Jakob po 5 kron; g. Abram Franjo, Dejak Anton, dr. Gregorin, Godnik Franjo, Godnik Vekoslav, c. kr. finančni komisar Goljevšček Alojzij, Gašpersič Ant., Hacker Emil, Horak Edvard, c. kr. deželni šolski nadzornik Klodič pl. Sabladoski, Mimbele I., državni poslanec Ivan vitez Nabergoi, Pogorelec Ivan, c. kr. višji obrtniški nadzornik Poley Oskar, dr. Pretner Matija, dr. Rybář Otokar, Šorli Anton, Sattler Jakob, Vodopivec Anton, Semljevič Kristof, Živic Matija po 4 krone; gospa Metlikovič Terezija, Štoka K. po 3 krone; g. Abram Ivan. Bajt Andrej, Čuček Jakob, Colja Dragotin, Dreher Anton, dr. Glaser Dragotin, Hrvatini Ivan, Hrast Anton, Jeršek Franjo, Krajnc Josip, Krže Anton, Kanobel Ivan, Kolman Matija, plem. Leitenburg, Lampe Edurard. deželni poslanec Mandić Matko, Krekič Anton pl. Treuland, Može Anton, Mahorčič Miroslav, Maček Ivan, Mahne

Josip, Počkaj Ant., Perhac Jakob, dr. Pertot Simon, Polić Franjo, Pavlovič Vekoslav, Rešič Franjo, Ribarič I., Role I., Skupin Kristjan, Urbančič Josip, Vučković Jurij, Vuga Martin, Zbona Adrej, Žitko Franjo, Žitko Anton, Požun Ivan, Kravos Franjo po 2 kr.; Godnik Vekoslav, Grebenc Vekoslav, Pirih Andrej, Vigile Tomaž, Dolenc Ivan, Cink I., Hreščak Jakob po 1 krono.

V imenu društva izrekata podpisana vsem p. n. gg. darovateljem presrečno zahvalo.

I. Prelog, Andrej Kalan, blagajnik, predsednik.

Izvažanje istrskega vina. Od 16. do 31. januarja t. l. izvozili so iz Poreča 404072 hlt. istrskega vina. Od teh jih je šlo 330385 hlt. v Trst, 48405 hlt. v Pulj in 25282 hlt. na Reko.

Poskušan samomor. Včeraj popoldne skočil je blizu svetilnika v tržaškem pristanišču v morje 27letni bivši dnevnika pri Lloyd, Fran Stafuzza, stanujoči na borznem trgu št. 9. Čuvaj svetilnika ga je rešil in pilotje pozvali so zdravnika z zdravniške postaje. Le-ta dal je odvesti Stafuzza v bolnišnico. Stafuzza je bil dné 31. m. m. dvignil svojo plačo, potem se ni pokazal več ne v uradu, ne na stanovanju. Bržkone se je hotel usmrtiti radi tega, ker so ga bili odpustili iz službe.

Rotšild na popotovanju. Včeraj jutraj dospel je z Dunaja v Trst baron Nataniel Rotšild. Podal se je takoj na svojo jahto „Veglia“, ki je danes odplula v Dalmacijo. Zatem obišče Rotšild otok Krk in razna pristanišča ob sredozemskem morju, slednjič se ustavi v Nizzi.

Jubilej ruskega geografskega društva. Carsko rusko zemljepisno društvo v Peterburgu slavilo je včeraj petdesetletnico svojega obstanka. Dotične slavnosti udeležilo se je mnogo dostojanstvenikov, na čelu jim veliki knez Konstantin. Ministerstvo za notranje stvari oglasilo je tem povodom carski ukaz, glasom katerega je povišana državna podpora temu društvu za 5000 rubljev na leto. K tej slavnosti priposlala so inozemska učna društva 82 adres in brzojavk, ruskih društev pa je čestitalo nad 100. Člani zemljepisnega društva peterburškega dobili so spominske kolajne.

Zopet kolera v Rusiji? Iz Peterburga pišejo: V tednu od 18 do 25. januarja t. l. obolelo je v tej guberniji zopet 14 oseb za kolero, 5 jih je umrlo. V guberniji Kijev obolelo je od 12. do 18. min. m. 10 oseb za kolero, 4 so umrle. Iz volhinjske gubernije pa se je ta kuga bržkone umaknila, kajti od 29. decembra min. leta tam ni obolel nihče več za kolero.

Sodnijsko. Včeraj bil je pred tukajšnjim sodiščem zaradi javnega nasilstva obsojen 40letni brezposlai kotlar Jakob Ferfolja na tri mesece težke ječe. Ferfolja je človek, kateremu ne ugaja delati in služiti si svoj kruh. Mučil je svojo ubogo bolešno ženo, ki je prodajala ptice in s tem preživljala sebe, svojega surovega moža in 4 nežne otročice! Ako mu žena ni hotela dati denarja, da ga zapije, potem je razbijal in razgrajal, da je bilo joj. Dne 2. novembra min. leta zagrozil se je ženi celó, da jo umori. Ta grožnja prestrašila je ubogo žensko takó, da se ji je bolezen obrnila na gorše, morala je v bolnišnico in tam jo je usmilenja smrt rešila surovega moža.

Najnovejše vesti.

Kastav 4. Občinskim glavarjem je bil danes izvoljen Kazimir Jelušič. Med ljudstvom veliko navdušenje: na vseh straneh veselo vsklikanje, popevanje, streljanje in glasba.

Dunaj 4. Generalni odvetnik pri najvišem sodišču, dr. Ruber, imenovan je sekcijemskim načelnikom pri ministerstvu za pravosodje namesto odstopivšega načelnika Plitznerja.

Budimpešta 4. Železniški minister vit. Guttenberg dospel je danes semkaj.

Sredec 4. Prestop princa Borisa k pravoslavju določili so na dan 14. t. m.

Beligrad 3. Skupščina je vsprejela nujno predlogo, s kojo se pooblašča ministerski svet, da dovoli olajščave za izvažanje prašičev na druge kraje, dokler bode prepovedano izvažanje na Ogersko. Predsednik finančnega odseka Pavlovič je grajal napade od strani časnikov, koji kažejo le malo patrijotizma. Na to so vsi domači časnikarji demonstrativno ostavili dvorano. Garašanin je izjavil, da skupščina popolnoma zaupa finančnemu odseku.

Trgovinske brzojavke.

Budimpešta. Pšenica za jesen 7.21—7.22 Pšenica za spomlad 1896 7.04 — do 7.05. Oves za spomlad 6.04—6.06 — Rž za spomlad 6.55 6.56 Koruza za oktober — — — — — maj-juni 1896 4.37—4.38
Pšenica nova od 78 kil. f. 7.10—7.20 od 79 kil. f. 7.15—7.25. od 80 kil. f. 7.20—7.30 od 81 kil. f. 7.35 — 7.40. od 82 kil. for. 7.40—7.45. — Ječmen 5.40—7.80 proso 6.00—6.40.
Pšenica stalna; prodaja 25.000 mt. st. 5 nvč. dražje. Rž jako stalno 5—10 nč. dražje. Vreme: lepo.
Praga. Nerahinirani sladkor f. 15.20. —, za maj 15.45. Oktober-december 14.17. Jako stalno.
Praga. Centrifugal novi, postavljen v Trst od carino vred odpošiljatelj precej f. 32.50—32.75 Concasse 33.50—33.75 Četvorn 34.50—34.75. V glavah (sodih) 35.— 35.25 jako stalno
Havre. Kava Santos good average za februar 81.50, za juni 77.50 jako nalačno
Hamburg. Santos good average za marec 65.25 za maj 64.25. za september 60.50 Mirno.

Dunajska borza 4. februarja 1896

	včeraj	danes
Državni dolg v papirju	101.—	101.05
„ „ v srebru	101.30	101.20
Avstrijska renta v zlatu	122.45	122.55
„ „ v kronah	100.45	100.50
Kreditne akcije	379.75	381.60
London 10 Let.	121.20	121.15
Napoleoni	9.60	9.62
20 mark	11.33	11.34
100 italj. lir	44.15	44.20

ŽELEZNIŠKI VOZNI RED.

a) Južna železnica (Postaja južne železnice.)

Od dné 1. decembra 1895.

ODHOD:

7.50 predp.	brzovlak na Dunaj, zveza z Reko.
8.25 „	brzovlak v Nabrežino, Benetke, Rim.
9 — „	omnibus v Nabrežino, Videm, Benetke in Verono.
9.55 „	poštni vlak na Dunaj, zveza s Pešto in Zagrebom.
2.10 popol.	omnibus v Kormin.
4.40 „	omnibus v Nabrežino, Videm, Rim.
6.20 „	poštni vlak na Dunaj, zveza z Reko.
8 — „	brzovlak na Dunaj, zveza s Pešto, Reko — Gorice in Korminom.
8.10 „	mešani vlak do Mürzschlaga.
8.45 „	mešani vlak v Nabrežino, Videm, Rim.

DOHOD:

6.48 predp.	mešani vlak iz Mürzschlaga, Beljaka, itd.
7.30 „	mešani vlak iz Milana, Vidma, Nabrežine.
8.40 „	brzovlak iz Kormina.
9.25 „	brzovlak z Dunaja.
10.20 „	poštni vlak z Dunaja, zveza z Reko.
10.35 „	brzovlak iz Rima, Benetk.
11.19 „	omnibus iz Rima, Benetk, Nabrežine.
5.40 popol.	poštni vlak z Dunaja.
7.38 „	omnibus iz Verone, Kormina, Nabrežine.
8.51 „	brzovlak iz Milana, Benetk, Vidma, Nabrežine; — z Dunaja zveza z Reko.

Kranjske klobase

se prodajajo v žganjariji na vogalu ulice Torrente in ulice S. Francesco.

Krčmarjem in drugim prodajalcem daje se navadni skonto.

Nič več kašlja!

Balsamski petoralški prah ozdravi vsak kašelj, pljučni in bronhijalni katar, dobiva se v odlikovani lekarni PRAXMARER „Al due Mori“ Trst, veliki trg. Poštne pošiljave izvršujejo neutegoma.

Agentje,

ki obiskujejo zasebnike, iščejo se proti visoki proviziji za razprodajo 6 krat premovanih novovrstnih lesenih zastiral (Rouleaux) in zatvornic (Jalousies). Ponudbe spričevali C. Klement-u, tovarna jalousij, Braunau na Bavarskem. (Ustanovljeno 1 1878.) Največe tovarne te vrste.

IVAN H. POHLY TRST

Ulica Coroneo št. 9.

zastopnik

parnega mlina Concordia

V BUDIMPEŠTI

priporoča najtopleje spoštovanim prijateljem izdelke tega znamenitega mlina.

Vsakoletna produkcija milijon meterskih stotov.

Richterjev

LINIMENT S SIDROM

je dobro domače sredstvo.

Dobiva se po vseh lekarnah.